



Kategoria

- Kultura

Pierwszy w Hajnówce białoruski mural pojawił się na frontowej ścianie Muzeum i Ośrodka Kultury Białoruskiej w Hajnówce w roku 2020. Przedstawiał schematyczny wzór białoruski zaczerpnięty z wyszywanej koszuli ludowej. Było to nawiązanie do wzoru, który powstał wraz z muzeum, czyli w latach 90 -tych XX, ale ze względu na nietrwały charakter użytych materiałów- znikł z budynku, przestrzeni miasta, ale chyba też trochę świadomości ludzi.

W 2021 roku zrealizowano drugi mural na półokrągłej ścianie południowej muzeum, tzw. „wieży”, nawiązujący tym razem do tradycyjnego ręcznika obrzędowego. Przedstawiał wiejski krajobraz z polami, gospodarza orzącego pole, oraz wierzby. Oba murale zostały pozytywnie odebrane zarówno przez mieszkańców jak i turystów, którzy chętnie się przy nich fotografują. Podczas pracy nad tym murałem do Mirosława podszedł starszy dziadek i powiedział *„Jakbym patrzył na mojego ojca jak orze, nawet wierzby takie same rosły na polu na miedzy...”*

W kolejnym roku zrealizowaliśmy mural- tym razem we wnętrzu - na ścianie obszernej klatki schodowej części ekspozycyjnej muzeum. Mural o wymiarach 8 x 6 metrów pokazuje najciekawsze i najważniejsze obiekty Hajnówki oraz

najbliższej okolicy: hajnowskie cerkwie, kościoły, muzeum, kolejkę wąskotorową, Krynoczkę, wiejskie chaty a także przyrodnicze walory, jak żubry na polanie, czy bociany. Stylistyka muralu również nawiązuje do ręczników obrzędowych. Przy tym muralu chętnie zatrzymują się wycieczki odwiedzające muzeum, pojawił się również w kalendarzu miejskim wydanym na 2024 rok.

W 2024 roku udało się po raz kolejny pozyskać fundusze i zrealizować dwa kolejne murale- na zewnątrz budynku. Jeden znajduje się tuż przy schodach wejściowych do Muzeum i niejako wprowadza w tematykę muzeum. Przedstawia wiejskie podlaskie chaty z okiennicami, drewniane budynki jak stodołę, spichlerz i kapliczkę kryte strzechą, oraz wóz zaprzęgnięty do konia, można też dostrzec dziadka z babcią grabiącą siano. Zwieńczeniem muralu są żubry idące nieopodal lasu. Aby zobaczyć drugi mural, trzeba obejść budynek, na wielkiej podłużnej ścianie widnieje ponad dziesięciometrowy ręcznik obrzędowy z wymalowanymi od góry: ptakami na rozlewiskach, koniem ciągnącym wóz z sianem, stogami siana, snopkami zboża, oraz ludźmi przy pracy- podczas żniw z sierpami, kosą ale i snopowiązałką. Wszystko to pokazuje dawną wieś podlaską, pracę ludzi i nawiązuje do charakteru muzeum i zgromadzonych w jego wnętrzach eksponatów etnograficznych. Wszystkie murale utrzymane są w jednolitej kolorystyce, nawiązującej do ręczników obrzędowych- na białym tle przedstawione są czerwono- szaro- czarne motywy.

Konsekwentnie od początku realizacji projektów muralowych, tak i tym razem zaprosiliśmy do współpracy **Mirosława Zdrajkowskiego**, absolwenta Akademii Sztuk Pięknych w Mińsku na Białorusi oraz Policealnego Studium Ikonograficznego w Bielsku Podlaskim. Z Muzeum współpracuje od dawna, jego obrazy znajdują się w muzealnych zbiorach, jak również od niego rozpoczęła się realizacja projektu hajnowskiego muzeum „Białoruski alfabet sztuki” ok. 10 lat temu. Mirosław Zdrajkowski też konsekwentnie nawiązuje do ręczników obrzędowych i w malarski sposób przekazuje tradycję w nowoczesność. Stało się to już motywem przewodnim oraz znakiem rozpoznawczym jego twórczości. Powstało wiele obrazów- płócien pokazujących w „ręcznikowy” sposób podlaskie wsie, miasta, przeróżne wydarzenia a nawet zespół Czeremszyna. Jednak ręczniki obrzędowe kilkunastometrowe w postaci murali można zobaczyć tylko w Muzeum Białoruskim w Hajnówce, do czego zachęcamy.

Murale podkreślają w formie wizualnej białoruski charakter i ducha Muzeum. Zachęcają do wejścia do instytucji i zapoznania się wnikliwiej z naszą bogatą kulturą poprzez muzealne ekspozycje. Dzięki muralom nasze dziedzictwo kulturowe zaczyna być bardziej widoczne w przestrzeni miasta, ale też bardziej doceniane przez ludność miejscową. A najbardziej cieszy fakt, że młodzi ludzie chętnie się przy nich fotografują, co znaczy, że się z nimi identyfikują i jest to dla nich ważne.

Zrealizowano dzięki dotacji Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji.

fot: Agnieszka Tichoniuk

fot. Krzysztof Onikijuk, Agnieszka Tichoniuk

Source URL:

<https://hajnowka.pl/aktualnosc/kultura/6199-reczniki-obrzedowe-na-muralach-w-muzeum-bialoruskim-w-hajnowce>